

Katowice, dnia 10 stycznia 2025 r.

INFORMACJA Nr 46/2024/EW

w sprawie niebezpiecznego zdarzenia - wyrzutu gazów i skał, który zaistniał w dniu 11.09.2024 r., około godziny 13⁵⁶ w zakładzie górniczym Kopalnia Soli Kłodawa S.A. w Kłodawie, w przecince nr 101 na poziomie 562 m, w rejonie pola eksploatacyjnego nr 1.

W dniu 11 września 2024r., w zakładzie górniczym Kopalnia Soli „Kłodawa” na zmianie A w przecince nr 101, na poziomie 562 m, kontynuowano roboty strzałowe związane z drażnieniem wyrobiska korytarzowego, w oparciu o projekt techniczny wyrobiska górniczego Pochylnia 101 (poz. 600 m -562 m) Przecinka 101 Pole nr 1 wraz z aneksem do niniejszego projektu, zatwierdzonym przez KRZG. Roboty górnicze prowadzono w warunkach III kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał, II kategorii zagrożenia metanowego oraz w trzecim stopniu zagrożenia wodnego. Wyrobisko korytarzowe przewietrzane było wentylacją odrębną, za pomocą lutniociągu brezentowego Φ 800 mm, zabudowanego w pochylni 101 i przecince nr 101 o łącznej długości około 305 m, doprowadzającego świeże powietrze do czoła przodka przecinki nr 101. Roboty strzałowe prowadzone były pełnym przekrojem wyrobiska o wymiarach 6,0 m x 3,8 m z zabiosem około 2,3 m, w oparciu o metrykę strzałową nr 1/Przecinka 101/562. Zgodnie z przyjętą profilaktyką w rejonach zaliczonych do III kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał metryka strzałowa przewidywała wykonanie dwóch przedwiertów powiększonych o 1 metr od zabioru pod kątem 30 stopni od osi wyrobiska, w połowie jego wysokości oraz wykonanie prognozy bieżącej. Na zmianie A w czasie wykonywania prognozy bieżącej oraz odwiercania otworów strzałowych nie stwierdzono jakichkolwiek oznak wypływu gazów czy wydmuchiwania zwiercin wskazujących na zagrożenie wyrzutowe. Po załadowaniu otworów środkami strzałowymi przodek został podłączony do linii centralnego strzelania. Po wyjeździe pracowników na powierzchnię wszystkie załadowane przodki na koniec zmiany A były odpalane z powierzchni w ramach centralnego strzelania. W czasie centralnego strzelania - odpalania przodków z powierzchni, około godziny 13⁵⁶ na jednym ze wskazań czujników metanometrii automatycznej nr 12, zlokalizowanym w pochylni 101 (w odległości około 25 m od czoła przodka) łączącej się z przecinką nr 101 w rejonie prowadzonych robót strzałowych, nastąpiło przekroczenie zawartości CH₄ do chwilowej wartości maksymalnej 14%. O zaistniałym zdarzeniu dyspozytor ruchu powiadomił nadsztygara górniczego ze zm. II oraz osobę dozoru górniczego oddziału przygotowawczego GP. Około godziny 14³⁰ czujnik metanometrii automatycznej nr 12 wskazywał stężenie poniżej 0,5 % CH₄.

Około godziny 16⁰⁰ w wyniku kontroli pochylni 101 stwierdzono poprawność działania czujnika manometrii automatycznej nr 12 oraz nie stwierdzono pomiarami ręcznymi występowania stężeń metanu w pochylni 101 i w przecince nr 101.

Natomiast zauważono zwiększoną ilość urobku w wyrobisku korytarzowym - przecinka 101, tj. zwiększony zabiór chodnika w czole o około 1,5 m przestrzeń o

wymiarach około 1,5 - 2 m na ociosach i około 5 m, w stropie chodnika ponad projektowane wymiary wyrobiska (6,0 m szerokości, 3,8 m wysokości ze strzałką ugięcia 0,8 m). Przodek został zatrzymany wpisem w książce zatrzymań u dyspozytora kopalni. Wstępnie oszacowano ilość urobku wyrzuconego z kawerny powyrzutowej na około 200 Mg. Przecinka 101, w której prowadzono roboty strzałowe została zasypana na całej 6 metrowej szerokości wyrobiska korytarzowego, urobkiem z zabioru oraz masą powyrzutową soli z kawerny na długości około 20 metrów i wysokości od 1 m do 2,5 m (przy wysokości 3,8 m). Skutkami zaistniałego wyrzutu było powstanie kawerny powyrzutowej, spiętrzenie urobku w czole wyrobiska wraz z częściowym zasypaniem przekroju wyrobiska oraz zsunięcie lutniociągu brezentowego na długości do 3 m. Nie uległy uszkodzeniu żadne maszyny i urządzenia zakładu górniczego Wyrobisko nie utraciło swojej funkcjonalności. Na podstawie próby pobranej z masy powyrzutowej (urobku solnego) określono gazoność - ilość gazów uwieczonych w skale na poziomie 90,89 ml/kg masy soli, szacunkowo określono na tej podstawie, iż do wyrobiska uwolnione zostało $18 \text{ m}^3 \text{ CH}_4$.

Wyrzut gazów i skał do wyrobiska nastąpił w trakcie centralnego odpalania po zmianie A. W tym czasie cała załoga przebywała na powierzchni. Do czasu kontroli przodka na zmianie B w przodku nie były wykonywane żadne prace (nie przebywała załoga).

Przyczyną niebezpiecznego zdarzenia - wyrzutu gazów i skał było wykonywanie robót strzałowych w predysponowanej strefie górotworu soli nasyconej gazami i bituminami.

W związku z zaistniałym niebezpiecznym zdarzeniem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu wstrzymał ruch zakładu górniczego w części dotyczącej przecinki nr 101 do czasu:

1. Usunięcia skutków wyrzutu gazów i skał solnych w wyrobisku korytarzowym - przecinka 101 na poziomie 562 w polu nr 1.
2. Wykonania przez dział wentylacji ponownej prognozy lokalnej wraz z oceną gazoności w rejonie prowadzonych robót w związku z zaistniałym wyrzutem.
3. Aktualizacji sytuacji geologicznej w związku z wystąpieniem wyrzutu, w kontekście występującej zmienności ogniw litologicznych w rejonie prowadzonych robót górniczych
4. Niezwłocznego przeanalizowania warunków geologiczno-górniczych w aspekcie zagrożenia wyrzutami gazów i skał przy prowadzonych robotach strzałowych.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Poznaniu.